

APLODIT

Aplodit Orkesterille ry:n jäsenlehti 1/2021

Aito kohtaaminen • Pöllöt saakoot pönttönsä • Orkesteri kuin puutarha •
Dalia Stasevska raikastaa ja monipuolistaa ohjelmistoa •
Kausiohjelman monet kasvot • Ääni sisälläni • Vertailun väkivalta •
Sinfonia Lahti edelläkävijänä

**Aplodit Orkesterille ry
on jo 30 vuotta tuonut
musiikillista iloa orkesterimme
konserttien lisäksi.**

Tarjoamme monenlaista oheisohjelmaa, juttelemme esiintyvien taiteilijoiden kanssa konsertin jälkeen, tutustumme omiin soittajiimme, reissailemme kotimaassa ja ulkomailla korkeatasoisiin musiikkitapahtumiin - edulliseen hintaan. Aplodit-lehti kertoo lisää olemassaolostamme.

Toivotamme sinut tervetulleeksi jäsenistöömme 20 euron jäsenmaksulla, ilmoittaudupa osoitteessa: aploditorkesterille.yhdistysavain.fi tai Metsähallissa olevaan levy- ja infopisteeseemme.

- Elämyksiä yhdessä! -

SISÄLTÖ:

Pääkirjoitus	3
Aito kohtaaminen	4-5
Pöllöt saakoot pönttönsä	6-7
Orkesteri kuin puutarha	8-9
Tavoitteena hiilineutraali Sinfonia Lahti	9
Dalia Stasevska raikastaa ja monipuolistaa ohjelmistoa	10-11
Kausiohjelman monet kasvot	11
Ääni sisälläni	12-13
Vertailun väkivalta	13
Uudet soittajat	14
Sinfonia Lahti edelläkävijänä	14
Perhepiiristä	15
Sinfonia Lahden muusikot	16

Julkaisija: Aplodit Orkesterille ry, Lahti

Puheenjohtaja: Ulla Weijs
ulweijo@gmail.com

Toimitus: Hannu Kivilä, Juha Kortelainen,
Virve Nuorgam, Mirja Ukkonen

Ulkoasu ja taitto: Juha Kortelainen

Painopaikka: Markprint, Lahti

Painos: 500 kpl
30. vuosikerta

Konserttisalista kotisohvalle

Kesä ja syksy eivät tuoneetkaan mukanaan sitä kauan kaivattua helpotusta pandemiatilanteeseen rajoituksineen, päinvastoin. Tämä on tarkoittanut sitä, että erilaiset tapahtumajärjestäjät ovat joutuneet edelleen pohtimaan, kuinka he voivat tarjota yleisölleen elämyksiä – edes etänä. Onneksi teknologia on kehittynyt näihin päiviin niin, että esimerkiksi konsertteja voidaan katsoa ja kuunnella kotisohvaltakin.

Live-konserttia sen kaikkine kohtaamisineen ja musiikillisine elämyksineen ei silti voita mikään. Konserttialin akustiikka ja orkesterin huippuunsa viritetty sointi sekä läsnäolo tuottavat aidon kokemuksen kaikille paikalla oleville kuulijoille. Vaikka striimikonsertin voit nauttia missä ja milloin tahansa, äänentoiston laatu riippuu jokaisen itselleen hankkimasta vastaanottimesta, on se sitten TV, pöytätietokone, läppäri tai vaikka älypuhelin. Lisäksi kotioloissa on helposti mahdollista, että jokin ulkopuolinen tekijä, vaikkapa vain jääkaapilla käynti saattaa katkaista konserttihenken.

Vaikka me orkesterimme innokkaat tukijoukot olemme myös tehneet digiloikan reilun vuoden aikana, toivomme silti, että pääsisimme mahdollisimman pian siirtymään kotisohvalta kohti konserttitalia kuuntelemaan live-musiikkia.

Live-musiikkia ei mikään voita!

Juha Kortelainen

P.S. Kiitos Nitta upeasta yhteistyöstä Aplodit-lehden parissa! Seuraavalla aukeamalla Nitta onkin itse haastateltavana.

Aito kohtaaminen

Tämä on yhdeksääntoista vuoteen ensimmäinen Aplodit-lehti, jota **Nitta Käki** ei ole mukana tekemässä; kerrankin hän on haastateltava eikä haastattelija. Huhtikuuisena päivänä mielessä on paljon muistoja Aplodit-lehdestä ja aplodilaisuudesta.

Nitta, mitä aplodilaisuus sinulle merkitsee?

"Kyllä se merkitsee jonkinlaista etuoikeutta ja yhteyttä kuulua sellaiseen joukkoon, jolla on muita tärkeitä arvoja kuin materialismi. Kaikki se sosiaalinen kohtaaminen, se, että on niiden ihmisten ympäröimänä ja tietynlainen samanhenkisyys, se on hurjan tärkeää."

Aplodilaiset ovat Nitan mielestä mukavia, mutkattomia ihmisiä, joiden elämässä musiikilla on iso sija. "Heihin on ollut ilo tutustua, ja osasta on tullut ystäviä."

Nitta Käki on syntynyt ja elänyt lapsuutensa pienviljelijätilan esikoistytärenä Janakkalassa, pienellä rauhallisella kylällä. Kuusitoistavuotiaana hän muutti Hämeenlinnaan ja, avioiduttuaan, vähän päälle kaksikymmenvuotiaana Lahden seudulle. Perheeseen oli yhdeksän päivää aiemmin syntynyt poika ja perheen isä oli tehnyt muuton. "Appi toi pojan ja minut

tänne henkilöautollaan. Muistan kun istuin siellä takapenkillä ja pidättelin kyyneleitä, kun en oikein tiennyt että mihin olen menossa ja mikä tämä elämäntilanne oikein on. Iso muutos yhdellä kertaa."

Kaikki asettui paikoilleen. Työtäkin löytyi ensin Salpakankaantien kerrostalojen toimistosta ja pikku hiljaa muualtakin. Vuodesta 1981 eläkkeelle jäämiseensä saakka Nitta työskenteli Etelä-Suomen Sanomissa, ensiksi apulaiskirjanpitäjänä, sitten kassanhoitajana ja viimeiset vuodet asiakaspalvelustyössä. Työuran aikana ehti tulla monia muutoksia. "Jossain vaiheessa minua pidettiin esimerkkinä siitä, että voi sopeutua uudenvälisiin tehtäviin."

Työ oli monipuolista ja antoi avoimelle ja helposti lähestyttävälle työntekijälle mahdollisuuden tutustua monenlaisiin ihmisiin. Hektisissä tilanteissa auttoi maltti: "Kun itse suhtautui rauhallisesti johonkin kiireiseen asiak-

kaaseen, niin se asiakaskin rauhoittui langan toisessa päässä."

Naapureita, Nortajan pariskuntaa, on kiittäminen siitä, että he houkuttelivat Käen pariskunnan 1970-luvulla konsertteihin, ja että konserteissa käymisestä tuli tapa. Aplodit Orkesterille ry:n jäsen Nitta on ollut vuodesta 1993. Lehtityöhön hän kertoo lähteneensä ensin Etelä-Suomen Sanomien henkilökuntalehteen ja sitä kautta Aplodit-lehteen, molempiin **Kaija Nordenswanin** ehdotuksesta.

Lehtityössä antoisinta ja samalla haastavinta olivat omien sanojensa mukaan hieman aralle Nitalle erilaisen hienojen ja lahjakkaiden henkilöiden haastattelut. Silloin pääsi hetkeksi heidän maailmaansa ja tuntui suorastaan etuoikeutetulta kertoa heistä lukijoille. "Koin sen vastuullisena, halusin antaa lukijoille niin oikeanlaisen kuvan haastatellusta kuin vain ymmärrykseni ja kykyni suinkin antoivat myöten."

Monesta huippukokemuksesta on erityisesti jäänyt mieleen kapellimestari **Leif Segerstamin** haastattelu:

"Hän on häkellyttävä, ystävällinen persoona, jos yhden pienen hetken tuntemuksia kuvaisin. Hänet koin oikeastaan kuin lempeänä pyörre-myrskynä; hänen intonsa musiikista ja energiansa tempaisee haastattelijan siivelleen jonnekin musiikin sfääreihin, pyöräyttää muutaman kerran jossain korkeuksissa, ja laskee sitten varovasti alas maan pinnalle. Polvet täristen ja pää pyörällä astelin kapellimestarin huoneesta orkesterin lämpöön sen jälkeen."

Aplodit-lehden merkitys yhdistyksellemme on Nitan mielestä tärkeä: "Se on kunnianhimoinen hanke, vaatii melko paljon omistautuvaa, palkatonta työtä, ja painotyö maksaa. Mutta uskon, että se antaa lukijoille, siis orkesterin tukijoille, paljon ymmärrystä ja tietämystä orkesterin työskentelystä

ja myös musiikkitietoutta, joka lisää yleisön kiinnostusta musiikkiin."

Kaiken tämän Nitta uskoo tulevan orkesterin hyväksi. Hän kertoo tuntevansa suurta kiittolisuutta siitä, että on saanut olla tekemässä lehteä: esitellä lukijoille uusia kiinnostuksen kohteita sekä haastattelemaan muusikoita ja muita musiikin parissa työskenteleviä ihmisiä.

Lehden tekemisen lisäksi Nitta on osallistunut monenlaiseen muuhunkin yhdistyksen toimintaan, esimerkiksi moniin kotimaan- ja ulkomaanmatkoihin, ja olipa hän kerran näytelmässäkin -hyvä haltijatar. Se oli kuulemma hauska kokemus!

Huippuhetkiä on mielessä: "Niitä on paljon! **Marja Leivon** vetämät ulkomaan matkat kaikki, ja niitä on monta! Niillä pääsimme näkemään ja kokemaan sellaisia uskomattomia paikkoja ja asioita, joihin mitkään valmismatkat eivät osaisi matkaaajaa

viedä. Wienin Musikverein! Ensimmäisellä käynnillä minulla oli tapaa-minen mieheni kanssa Musikvereinin pääovella. Saavuin sinne ryhmämme mukana, hän tuli Italiasta Milanon messumatkaltaan. Osuimme oikeaan aikaan samalla ovelle!"

Konserttien ja kirjoittamisen ohella Nitan vapaa-aikaan kuuluu erityisesti lukeminen, kolme-neljä kirjaa on tavallisesti menossa yhtä aikaa, ja kirja vaihtuu toiseen sen mukaan, mikä kulloinkin tuntuu kiinnostavalta. Myös ulkoilu ja talvella erityisesti hiihto ovat tärkeitä, mutta yksi on ylitse muiden: "Tällä hetkellä minulla on ihan hurja kaipuu, että saisi tavata ystäviä ja jutella niin sydämen pohjasta kuin ikinä. Sellainen kohtaaminen ihmisten kanssa on minulle todella tärkeää."

Koronarajoitukset ovat antaneet monelle yhdistykselle tilaisuuden pohtia toimintaansa. Millaisia arvoja Nitta toivoisi Aplodit Orkesterille ry:n noudattavan?

"Toivon, että yhdistyksen kautta monet erilaiset ihmiset löytäisivät kokemuksen rauhoittavasta, yhdistävästä musiikkihetkestä konserttien muodossa. Mutta ennen kaikkea, että yhdistys tukee orkesteria musiikin tekemisessä, luo uskollisen kuulijajoukon, joka on edellytys orkesterin olemassaololle. Musiikki on ainutlaatuinen ja ainutkertainen elementti, jonka muusikot ja yleisö yhdessä luovat – me ihmiset tarvitsemme sellaista kohtaamista!"

Vaikka ei jatkakaan Aplodit-lehden toimituskunnassa, kirjoittamista Nitta ei jätä:

"Olen miltei koko elämäni kokenut kirjoittamisen pakkoa. Kirjoittamalla selvitän ajatuksiani, mutta myös tunnistan itseäni, vähitellen. Tällä hetkellä kirjoitan blogia erityisherkkyydestä." (www.toukastakuoriutuukeiju.blogspot.com)

Lämpimät kiitokset arvokkaasta työstäsi lehden toimituskunnassa, Nitta, ja hyviä kirjoitushetkiä blogin parissa. Nähdään konserteissa, toivottavasti pian!

• Virve Nuorgam

Pöllöt saakoot pönttönsä

Iman kiikaria ja kameraa oboisti **Lasse Junttilaa** näkee harvoin ulkona. Luonnossa liikkussa linnut varastavat usein hänen huomionsa, mutta häntä kiinnostaa myös ympäristö yleensä. Rakkaita ovat esimerkiksi merien ja järvien rannat sekä suot. Eniten häntä inhottaa vesakkotorjuttu, kulkukelvoton maasto. Metsänhoito on tärkeä osa yhteiskuntaamme. Kovat arvot silti huolestuttavat.

- Uskon, että meidän ei tarvitsisi suuria uhrauksia tehdä sen eteen, että vaikkapa metsänhoidolliset toimet voitaisiin tehdä pehmeämmin. Siitä käydään nyt kovaa yhteiskunnallista debattia. Olen iloinen, että soita pystytään nykyään ennallistamaan ja ojittamisvimma on laantunut. Ja avohakkuukin voidaan tehdä kauniisti, jos ei tehdä kilometrin mittaista viivasuoraa hakkuulinjaa, vaan eläviä linjoja siemenpuuryhmineen. Voi tehdä maisemasuunnittelua ja kuitenkin saada puu kiertoon.

Lasselle on tärkeää, että koskemattomat metsät eivät enää vähene. Lastenlapsillemme ne alkaisivat olla jo oikeasti koskemattoman oloisia. Tärkeitä mielen maisemia on kertynyt mm. kanoottirekillä Saimaalla.

- Usein käy niin, että kun istuu pultissa miettii luontokohteita ja kun on luontoretellä miettii musiikkia. Näin ne nivoutuvat erottamattomasti yhteen.

Yksi mielen maisema on kuitenkin ylitse muiden. Omalla mökkipalstalla Savitaipaleen Mämjärven rannalla Lasse pääsee käytännössäkin elämään arvojensa mukaisesti. Erityisen rakas tuo paikka on siksi, että se on lähellä Lasse Junttilan äidin, oopperalaulaja **Aili Purto**sen kotitaloa.

- Mökkipalstalla kasvatan omaa "Kuusamoani". Talouskäyttöön otan vain kuolleita mäntyjä. Pöllöpönttöjä olen ripustanut metsiin ja suojelen suoaluetta. Olin 4-vuotias kun mökki rakennettiin ja se on tärkeä ja rakas tukikohta.

Ulkona liikkuminen ja retkeily on Lasselle elämäntapa. Lintujen ja kaikenlaisten ötököiden tarkkailu on ollut hänelle sisäänrakennettua taaperosta lähtien. Tämä saattaa olla jonkinasteinen sukuluvikakin, sillä samanlaista harrastuneisuutta on havaittavissa myös serkuissa.

- Kaikki sisälle eksyneet pörriäiset saattelen huolellisesti ulos. Banaanikärpäsiä ja hyttysiä en kuitenkaan rupea säästämään. Siinä menee raja, Lasse tarkentaa.

Ihminen korottaa itsensä

Luonto on kokonaisuus ja sitä on kaikkialla, myös kaupungeissa.

- Muurahaiskeko on yhdenlainen kaupunki. Kaupungit ovat meidän kekojamme. Kun muurahaisyhteiskunta rakentaa yhteisöään, sekin syö tilaa ympäröivältä luonnolta. Meillä ihmisillä on osamme maapallolla ja olemme oikeutettuja olemaan täällä. Kunpa emme vain olisi ahneita.

Lahden valinta Euroopan ympäristöpääkaupungiksi vuonna 2021 on hieno asia, vaikka henkilökohtaisella tasolla sillä ei sinänsä ole ollut vaikutusta Lassen käyttäytymiseen tai päätöksentekoon. Hän uskoo, että suurin ja tärkein osa projektia on asenteen muokkaus ja siihen hän soisi kaupungin syvemminkin satsaavan. Nyt ei puhuta välttämättä rahallisesti suurista satsauksista. Pikemminkin ihannekuva olisi, että ympäristökaupunkiajatus näkyisi arjessa vähän kaikkialla ja ohjaisi hellävaraisesti yksilön päätöksentekoa.

- Jos minulla olisi vaikka asiaa verotoimistoon, niin jotenkin ympäristöasia muistuttaisi siinäkin asiointissa itsestään, toimintatavassa tai josakin. Lopulta omista valinnoista ja aktiivisuudesta kaikki on kiinni.

Muinaisina aikoina ihmisen ja luonnon välillä ei tehty suurta eroa. Kun ihmiskunta oli pienempi, ei ollut tarvetta ajatella ympäristönsuojelua.

Oboisti Lasse Junttilalle on tärkeää, että koskemattomat metsät eivät enää vähene. Mökkipalstalla hän mm. suojelee metsiä ja suoaluetta tuleville sukupolville.

Nykyisin ihminen ajattelee itsensä erillisenä, korottaa itsensä. Samalla tekniikan kehittyminen on aiheuttanut sen, että meitä ihmisiä on yksinkertaisesti liikaa. Tulevaisuudessa toivottavasti löytyy taas uusi balanssi. Me nykyajan ihmiset etsimme luon-

Kuva: Outi Viitaniemi

nosta ihmisellisiä piirteitä, emmekä osaa nähdä itseämme osana luontoa.

- Hauska ajatus on esimerkiksi se, miten kuulemme korvissamme punarintojen livertävän onnessaan rinnakkain puiden oksilla. Todellisuudessa ne puivat toisilleen nyrkkiä: pysy nyt

siellä omalla puolellasi tai laitan nokkasi solmuun, Lasse nauraa.

Oboeta Lasse on soittanut Sinfonia Lahdessa vuodesta 1984 lähtien. Jos luomakunnan olennoista pitäisi valita joku eläin kuvaamaan oboeta, olisi se homo sapiens.

- Oboe on kertova soitin, inhimillinen. Äänialakin on sama kuin laulajalla. Eri äänissä on erilaisia äänenvärejä, konsonantteja voi tehdä artikuloimalla, vibratoakin samalla tavoin kuin laulaja. Ehkä puhalustekniikassani on äidin ääni mukana. Pienenä poikana olen istunut Savonlinnassa kuuntelemassa äidin pitämiä laulukursseja. Koko ajan olen kuullut puhetta äänen muodostuksesta ja äänionteloiden soinnista. Kaikki tämä on sovellettavissa oboeen. Jos mietin ääni-ihanteitani, kyllä melkein laulajiin kallistun. Oteetaan vaikkapa **Gundula Janowitz** tai **Jussi Björling**. Sitä kohti!

Kun kirjailija **Anni Kytömäeltä** kysyttiin, mihin luonnon ilmiöön hän rinnastaisi työnsä, hän kertoi, että kirjailijan työprosessi on kuin joki, joka haarautuu pieniksi puroiksi ja lopulta yhtyy kokonaisuudeksi. Lasse haluaa omassa työssään olla musiikkikappaleiden tunnelmassa mukana pienenä osatekijänä.

- Näen teokset hyvin paljon maisemina tai interiööreinä. Oboe saat-
taa jossain keittiökuvassa olla maustepurkki. Kovin henkilökohtaisia asioita. Tämä helpottaa minua näkemään oma soittoni osana kokonaisuutta, sen sijaan että miettisinkin muutaman tahdin fraasia ja sitä miten se tulisi soittaa. Teoreettinen ja analyttinen ajattelu sinfonisista kokonaisuuksista ei ehkä ole minun suurin vahvuuteni. Olen enemmänkin tunnelmaihminen ja tunnelma riippuu aina kappaleesta. Jos vertaan työtäni Anni Kytömäen metaforaan, minä en tuota kokonaisuutta, vaan olen yksi suoni siinä maisemassa.

Tunteiden herättelijä

Kautta aikain ovat taiteilijat tehneet kuvia, sävellyksiä ja runoja, joilla on joku määrätty tehtävä. Kulta-ajan maalaukset voivat herättää kauko-

kaipuuta jonnekin jo menetettyyn. Siitä voi lähteä siemen ajatteluun, voisiko tänä päivänä tehdä jotain toisin. Myös ns. absoluuttisella musiikilla "an sich" on paikkansa. Kaikkea tarvitaan.

- Kuvataideteos tai musiikkikappale voi inspiroida kokijansa toimintaan. Tunteet ohjaavat elämää ja aikaansaavat asioita. Toivon, että oma soittamiseni herättää tunteita ja värähtelyä kuulijan sielussa. Se voi ohjata jokaisen toimimaan omalla tavallaan. Puhumattakaan siitä, miten musiikki voi tuoda lohtua. Oboessa on lohdullinen sointi, melko paljon säveltäjät ovat säveltäneet oboelle surumielistä soitettavaa.

Hienot lukukokemukset voivat muokata lukijansa maailmankuvaa. Joskus vain tuntuu, että sanat kahlitsevat ilmaisu. Eikö musiikilla ole tässä mielessä vapaammat kädet?

- Musiikissakin tyyli kahlitsee, se on ikäänkuin kielioppi. Jokaisen säveltäjän, jopa jokaisen teoksen kohdalla tyyliseikat muokkaavat ilmaisu todella paljon. Esimerkiksi barokissa melko rajatuilla keinoilla pitää ilmaista niin lemменmaailma kuin pauhaavat myrskytkin. Toisaalta orkesterin fagottiryhmän äänenjohtajan, ilmaisuvoimaista nykymusiikkia säveltävän **Harri Ahmaksen** musiikissa kaikki keinot ovat mahdollisia.

Jos Lasse saa itse valita musiikkinsa, osuu valinta klassis-romanttiseen. Mozartia, Brahmsin 1. sinfonia, Schumannia ja Sibeliuksen sinfoniat. Siinä aluksi. Musiikin raamattu on kuitenkin Bach.

- Häneen on turha verrata mitään ja ketään. Vaikka soittaisi millä tahansa syntetisaattorilla Bachia, silti se puhuttelisi. Siinä on jotain ihmeellistä.

Kuuntelusuositus:

Lassen valinta on Jean Sibeliuksen sävelruno Tapiola. "Minulle se on matka läpi myrskyävän marraskuisen ikimetsän. Välillä siinä käy tiaisparvi lähipuissa touhuamassa."

• Mirja Ukkonen

Orkesteri kuin puutarha

Kun ykkösviulisti **Sofia Greus** harjoitteli muutama vuosi sitten kesämökillä Ruotsalaisen rannalla koesoittoa varten, hän koki olevansa sopuisasti osa luontoa. Intensiivisen harjoittelun jälkeen hän ampaisi juoksulenkillä metsään rauhoittumaan. Luonnon keskellä hän kokee olevansa myös kävellessään ympäristöpääkaupungissa työpaikalleen.

- Sibelius-talo on loistavalla paikalla veden äärellä ja paljon puumateriaalia sisältävässä arkkitehtuurissa silmä ja korva lepää. Ympäristössä vuodenaajat ovat aina nähtävissä. Lahdessa on väljää ja Pikku-Vesijärven kautta kulkevalla kävelyreitilläni kaupunkiluonto on vahvasti aistittavissa.

Esimerkiksi **David Attenboroughin** luontodokumenttien suurkuluttajana Sofia tietää, miten tärkeää on luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

- Täällä luonnon monimuotoisuus on niin läsnä, ettei osaa edes kuvitella, ettei sitä olisi. Toisaalta kiireinen nykyihminen saattaa helposti kadottaa jokapäiväisen kontaktin luontoon. Nykyisin katsotaan luontodokkarista leijonia viihteenä ja maksetaan osallistumisesta meditaatiohetkiin metsässä. Luonnosta etäännyminen tekee siitä samalla luksusta.

Viulun Sofia valitsi soittimekseen jo kolmevuotiaana. Siis valitsi. Näin siitäkin huolimatta, että äiti on pianonsoiton opettaja ja kotona flyygeli odotti soittajaansa. Tosin pettymys pienelle ja innokkaalle soittajalle oli, että soittoa piti myös harjoitella, mennä jopa soittotunnille.

Mutta viulu pysyi mukana ja nyt Sofialla on soittimensa 1800-luvun puolivälissä vaikuttaneen ranskalaisen viulunrakentajan, **Jean-Baptiste Vuillaumen** soittimen kopio. Soittimensa hän on hyvin tyytyväinen.

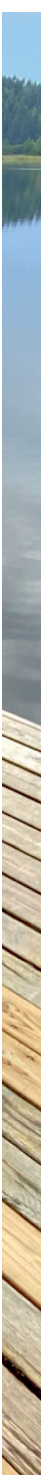

Orkesterin työn vertaaminen johonkin luonnonilmiöön vie Sofian ajatukset monimuotoiseen puutarhaan.

Puu materiaalina on viulistille läheinen myös soittimen kautta, onhan se valmistettu useista eri puulajeista.

- Viulu on mukautuvainen soitin. Jos minun pitäisi kuvata sitä jollain luon-

nonilmiöllä tai luonnossa esiintyvällä asialla, etsisin elementtejä avaruudesta. Mieleeni tulee englantilaisen **Gustav Holstin** säveltämä orkesterisarja Planeetat (The Planets), jonka osat on nimetty aurinkokunnan pla-

neettojen mukaan. Viulua ei voi määrittää yhdellä asialla tai eläimellä, soinnista on löydettävissä värejä ja erilaisia tunnelmia, kuten auringonlaskuja ja -nousuja tai tähtitaivasta, Sofia kuvailee.

Orkesteri on iso kollektiivi ja Sofian mielestä on hyvä muistaa, että ihmiset käyvät erilaisella energialla päivästä ja teoksesta riippuen. Ykkösviululla on pääsääntöisesti teoksissa paljon vaativaa soitettavaa, usein myös korkealta kuuluvaa melodiaa.

- Meillä on orkesterissa kunnioitava ilmapiiri ja ihmiset saavat rauhassa tehdä työnsä. On tärkeää, että soitinryhmämme hoitaa osuutensa hyvin ja tarjoaa siten muille soitinryhmille rikkaan ja luotettavan sointiympäristön, jonka päälle voi rakentaa oman osuutensa. Työ on hyvin tarkkaa. Vapaa ja inspiroiva ilmapiiri auttaa yhteisessä tekemisessä. Jos tämä henki jäisi puuttumaan, työn voisi kokea mekaanisena ja vaikeana. On saatava kokea, että on vapaus toteuttaa itseään ja samalla kapellimestarin tulkintoja.

Orkesterin työn vertaaminen johonkin luonnonilmiöön vie Sofian ajatukset monimuotoiseen puutarhaan. Maailmassa on paljon orkestereita ja ne ovat kuin puutarhoja, joissa kaikissa on samoja tunnistettavia elementtejä, mutta myös oma leimallinen persoonansa, omat istutuksensa.

- Rikkaruohojakin voi olla ja niiden kuuluukin olla siellä. Lopputulos on joka tapauksessa sellainen, että sen erottaa muista puutarhoista. Puutarhaa pitää tietysti huoltaa, kastella ja leikata välillä.

Musiikin kieli on universaali

Voiko taideteos suojella luontoa? Voiko kitaraa soittamalla pelastaa maailmaa, kuten **Eppu Normaali** lauloi jo vuonna 1988? Musiikilla voi tässä olla määrätty tehtävä.

- Voihan esimerkiksi järjestää hyväntekeväisyyskonsertteja ja toisaalta Sinfonia Lahti voi toimia kannustavana esimerkkinä pyrkiessään asteittain muuttamaan toimintaansa hiilineutraaliksi. Viime keväänä pääsin kokemaan Lahden torille striimattun konsertin toista puoliskoa paikan päälle. Oli mahtavaa huomata, että siellä oli paljon ihmisiä, joille sinfonian konsertti oli aivan uusi kokemus. On täysin mahdollista, että joku **Claude Debussyn** La Mer tekee kuulijaansa intensiivisyydessään niin suuren vaikutuksen, että se herättää ihmisen pohtimaan omaa luontosuhdettaan.

Nykyihminen elää jatkuvan ärsyketulvan vaikutuksen alaisena. Klassisella konsertilla voi olla rauhoittava vaikutus. On oltava se tunti hiljaa ja vilkuilematta älylaitetta. Siitä voi tulla positiivinen ja meditatiivinen kokemus.

Kun itse soittaa työkseen sinfonioita, ei siviilissä tule hakeuduttua niin paljon niiden ääreen. Sofia kuuntelee kotona kyllä klassistakin, mutta myös paljon muunlaista musiikkia. Sellaistakin, johon ei tarvitse keskittyä niin paljon.

- Musiikin kieli on täysin universaali. Sen kuunteleminen ei vaadi kielitaitoa, kunhan antaa sille mahdollisuuden. Musiikilla voi olla eri elämän vaiheissa eri rooli. Joillekin se on koko elämä. Arjessakin.

Kuuntelusuositus:

Sofian valinta on Andrea Tarroдин Birds of paradise. "Teoksen kuulin sattumalta ja sen soitinkieli sai pysähtymään herättäen vahvoja visuaalisia mielleyhtymiä luontoon". Tämä teos on kuultavissa myös Sinfonia Lahden Dalian Mixtape #1 -konsertissa 20.1.2022.

• Mirja Ukkonen

Tavoitteena hiilineutraali Sinfonia Lahti

Lahti on Euroopan ympäristöpääkaupunki (European Green Capital Award, EGCA) vuonna 2021. Nimitys jaetaan vuosittain yhdelle kaupungille, joka on ympäristötoiminnan edelläkävijä, toimii esimerkkinä muille kaupungeille sekä kehittää innovatiivisia ratkaisuja ympäristöhaasteisiin. Lahtea ennen tunnustuksen on saanut 11 eurooppalaista kaupunkia.

Sinfonia Lahti käynnisti Sibeliuksen 150-vuotisjuhlavuoden 2015 kunniaksi hankkeen, jonka tavoitteena on osallistua globaalin ilmastomuutoksen hidastamiseen muuttamalla orkesterin toiminta asteittain hiilineutraaliksi. Yhteistyökumppanina on Myrskyvaroitus – Storm Warning ry.

Hanketta on esitelty mm. BBC Radio 3 -kanavalla, New Yorkin ympäristöviikolla, ARTE-televisiokanavalla ja Portugalin kansallisella RTP-televisiokanavalla. Hanke sai myös Classical:NEXT -innovaatiopalkinnon Rotterdamissa 2018.

Vihreä nappi -kampanja käynnistyi 2017. Ostettaessa konserttilippu verkosta, on mahdollisuus tehdä lahjoitus ympäristöystävälliseen hankkeeseen kompensationsa konserttimatkasta.

Keväällä 2019 Sinfonia Lahden muusikot istuttivat 4500 kuusentainta Hollolaan osana Hiilineutraali Sinfonia Lahti -hanketta.

Lukuisia hankeideoita on suunnitteilla: mm. ilmastobussikokeilut konserttien yhteydessä. Tavoitteena hiilineutraali Sinfonia Lahti vuonna 2025.

Toimenpiteitä Sibeliustalossa:

- LED-lamput kaikkien julkisten ja kokoustilojen valaisimiin (2019)
- Hiilineutraali jätehuolto (2020)
- Hiilineutraali lämmitys (2021)
- Sähkön hankkiminen hiilineutraalina
- Ravintola Lastun jätemäärän ja ruokahävikin pienentäminen

• Mirja Ukkonen

Dalia Stasevska

raikastaa ja monipuolistaa ohjelmistoa

Sinfonia Lahden ja Sibelius-festivaalin uutena taiteellisena johtajana aloittaa soitantokauden 2021–22 alusta lukien **Dalia Stasevska**, joka on tullut lahtelaisyleisölle jo tutuksi johdettuaan täällä vierailijana muutamia suuren menestyksen saavuttaneita konsertteja. Hän on ehtinyt vierailla viime vuosien aikana myös useiden ulkomaisten huippuorkesterien edessä. Vuodesta 2019 hän on toiminut Lontoolaisen BBC:n sinfoniaorkesterin päävierailijana, ja esiintynyt tehtävän myötä jo useita kertoja esim. BBC Proms -festivaaleilla Lontoossa Royal Albert Hallissa.

Dalia Stasevska syntyi vuonna 1984 Kiova Ukrainassa, silloisessa Neuvostoliitossa. Isä on ukrainalainen, äiti suomalainen, molemmat kuvataiteilijoita. Dalia oli viisivuotias perheen muuttaessa Suomeen, ja kolmisen vuotta myöhemmin alkoivat viulunsoiton opinnot Tampereen konservatoriossa. Opiskelu jatkui sittemmin Sibelius-Akatemiassa, jossa hänen instrumenttinsa vaihtui josakin vaiheessa viulusta alttoviuluun. Tässä vaiheessa Dalialle oli jo selvää, että hän haluaa työskennellä tulevaisuudessa musiikin parissa.

Orkesterin johtaminen alkoi kiinnostaa, kun Dalia näki **Eva Ollikaisen** luotsaamassa Sibelius-Akatemian kapellimestariluokan harjoituskokoonpanoa. Se olikin sitten menoa, sillä vaisto vei nopeasti erilaisten johtamiskokeilujen kautta kapellimestariopintoihin **Jorma Panulan** kursseille.

Kuva: © Sanna Lehto

Dalia ymmärsi pian, ettei johtamista voi harjoitella muualla kuin oikean orkesterin edessä, ja sellainen Panulalla oli onneksi yleensä aina käytössään tunneillaan. Opinnot jatkuivat myöhemmin vielä **Leif Segerstamin** johdolla, ja Sibelius-Akatemian diplomitutkinnon Dalia suoritti syksyllä 2012 parhain arvosanoin. **Teppo Ali-Mattilan** kirjassa ”Puikoissa – 23 tietä huipukapellimestariksi” Dalia Stasevska kertoo mm. näin: ”Miten ura lähtee tai ei lähde liikkeelle – nämä ovat mystisiä asioita sekä joukko sattumia oi-

keilla hetkillä. Sitä ei voi tietää etukäteen. Uskon jonkin verran lahjakkuuteen, mutta kaikkein eniten uskon omaan työhön sekä tahtoon: elinikäiseen haluun etsiä ja oppia uutta sekä ehtymättömään innostukseen siitä kohtaan mitä tekee”.

Dalia on kertonut useissakin eri yhteyksissä, että ohjelmistojen suunnittelu on hyvin kiehtovaa, mukaan lukien myös tiettyjen tuttujen konserttikaavojen ja -käytäntöjen uudelleenajattelu. Hän ei myöskään halua korostaa klassisen ja viihteen vastakkainasettelua. Dalia pyrkii uudistamaan perinteisiä konserttikaavoja ja tuomaan esiin musiikkia, jollaista täällä ei ole aiemmin kuultu. ”Mietitään ja tutkitaan tuoreiden sävellyksien kautta, minkälaisia mahdollisesti ovat tulevaisuuden konsertit”, hän toteaa. Uuden musiikin painottamista hän perustelee sillä, että haluaa tässä hetkessä kuulla, miten meidän maailmamme resonoi sävelten kautta.

Sinfonia Lahden tulevissa soitantokausissa tulee aiempaa enemmän korostumaankin nykymusiikki, etenkin amerikkalainen minimalismi, joka on ollut tähän asti varsin vähäisessä roolissa orkesterimme ohjelmissa. Tämän soitantokauden tähtivieraaksi Dalia on kutsunut yhden lempisäveltäjistään, Yhdysvaltain johtaviin minimalisteihin kuuluvan legendarisen säveltäjä-kapellimestarin, **John Adamsin**. Eurooppalaista uutta musiikkia on luvassa ennen kaikkea Suo-

mesta ja muista Pohjoismaista. Dalian mieltymykset kattavat musiikkia hyvin monipuolisesti, ja hän haluaa muun muassa tuoda esiin, että hyvää ja mielenkiintoista musiikkia tehdään paljon myös Euroopan ulkopuolella. Luvassa on siis lähivuosina rikas kat-
taus säveltäjiä, ja myös musiikin ajal-
lista perspektiiviä on pyritty laajenta-
maan entisestään.

Dalia kuvailee tulevia kausiaan Lah-
dessa monimuotoisiksi ja seikkailu-
mielisiksi. Hän kertoo tuovansa ohjel-
mistoon sellaista musiikkia mistä itse
syttyy ja arvelee muidenkin syttyvän,
suuria klassikoita ja viihdekonsertte-
ja unohtamatta. Musiikin lisäksi mo-
nimuotoisuus koskee myös esittäjiä,
sillä taiteilijoita on luvassa eri kulttuu-
reista ympäri maailman. Myös nuo-
ret taiteilijat ovat valokeilassa:
"nuorille lupauksille on an-
nettava esiintymismah-
dollisuuksia, ja hei-

tä pitää inspiroida ja kannustaa juu-
ri uran alkuvaiheessa", Dalia toteaa.
Tämä tarkoittaa myös yhteistyön el-
vyttämistä paikallisen konservatori-
on kanssa.

Lahtea Dalia pitää inspiroivana
kaupunkina, jossa on säpinää ja kont-
rastia: "on urbaania betonia ja luon-
nonläheisyyttä, sekä vahvaa te-
kemistä niin urheilussa kuin
kulttuurissakin".

• Hannu Kivilä

"museo", vaan
sen pitäisi seu-
rata aikaansa ja esi-
tellä kuulijoille musiikin
kentällä tapahtuvia uusia
virtauksia. Sen, mitkä teokset
aikanaan sitten vakiintuvat ohjel-
mistoihin, ratkaisevat lopulta tulevat
kuulijasukupolvet. Hyvän kausiohjelman
ei tarvitse olla välttämättä kovinkaan
monipuolinen, mutta sen on oltava
kiinnostava. Joku tyyli tai aikakausi
voi painottua enemmänkin, kunhan
vain kausiohjelman laatija tai laatijat
uskovat vahvasti siihen mitä ovat nos-
tamassa esiin.

Uuden musiikin osu-
den lisäksi usein esille
nouseva kysymys on
itse yksittäisen kon-
sertin rakenne, se kun
noudattaa vieläkin

aika usein kaavaa alkusoitto – kon-
sertto – sinfonia. Toki kaava on toi-
miva edelleenkin, mutta vaihtoehtoja
olisi vaikka kuinka. Joskus 1900-luvun
alussa konsertti saattoi alkaa raskaalla
sinfonialla, ja päättyä konserton jäl-
keen alkusoittoon. Voisi olla myös
mielenkiintoista kuulla kerralla esim.
Brahmsin kaikki unkarilaiset tanssit,
tai peräjälkeen vaikkapa kuusi hyvin
eriluonteista 2000-luvun orkesteri-
teosta. Yleisesti ollaan todennäköi-
sesti edelleen sitä mieltä, että kon-
sertin "painavin" teos esitetään aina
viimeisenä, ja että keskittymisen kan-
nalta noin kaksi tuntia väliaikoinen
on konsertin pituudeksi ihanteellinen.
Yleinen ongelma ohjelmistojen suun-
nittelijoilla on se, että eri aikakausien

hyviä teoksia
on aivan liikaa
konserttien luku-
määrään nähden. Se
on mm. syynä siihen,
miksi jotkut suosikkiteokset ja
klassikot esiintyvät välillä melko
satunnaisesti ohjelmissa.

Eräs tabu suomalaisten orkesterei-
den ohjelmistossa on Sibelius, jonka
osuus kaikesta esitetyistä konserttimu-
siikista on pysynyt vuosikymmeniä
varsin korkealla. No, ymmärtääkseni
me suomalaiset yksinkertaisesti vain
pidämme Sibeliuksen sävellyksistä,
ne ovat meille läheisiä ja rakkaita
samalla intensiteetillä vuosikym-
menestä toiseen. Toki suomalaista
orkesterimusiikkia olisi hyvä nostaa
säännöllisesti esiin niin Sibeliuksen
aikalaisilta ja edeltäjiltä, kuin hänen
jälkeiseltäkin ajaltaan.

Usein esille nouseva kysymys on, kuinka
vanhaa musiikkia nykyaikainen sinfo-
niaorkesteri voi uskottavasti esittää,
vai onko vanha musiikki nykyisin vain
siihen erikoistuneiden kokoonpanojen
yksinoikeus. Tällä hetkellä tuntuu siltä,
että esim. Vivaldi ja Telemann alkavat
olla rajatapauksia, mutta Bachia soi-
tetaan ainakin toistaiseksi enemmän.
Toisaalta tuntuu jännältä, että jotkut
barokkikokoonpanot ovat esittäneet
paljon myös romantiikan ajan teoksia.

Hyvän kausiohjelman laatimiseen ei
siis ole mitään selkeää sapluunaa. On
vain luotettava suunnittelijoiden tie-
tämukseen ja kokemukseen. Teoksien
esiintymistiheyttä ei ehkä kannata poh-
tia liikaa, sillä konsertti on useimmille
kuulijoille juuri sen hetken kokemus
ja elämys, joka useimmiten sitten pai-
nuu mielessä seuraavien musiikkielä-
mysten myötä taka-alalle. Ohjelmien
laatijat ja esittäjät voivat kuitenkin olla
varmoja siitä, että kuulija kyllä vais-
toaa, jos lavalla oleva esittäjä itse
inspiroituu kulloinkin esillä olevan
sävellyksen laadusta ja vetovoimasta.

• Hannu Kivilä

Kausiohjelman monet kasvot

Kun orkesterit, teatterit ja museot
suunnittelevat tulevan kauden
ohjelmistoa tai näyttelytoimin-
taa, haetaan usein sanoja tasapainoi-
nen, monipuolinen tai ajan hermolla
oleva. On tietysti hyvä, että esimerkiksi
orkestereiden kausiohjelma yhdistää
tasapainoisesti erilaisia musiikkityy-
lejä, aikakausia, suosikkiteoksia ja
harvinaisuuksia. Se antaa kuulijoille
vaihtelua ja luo vaikutelman, että
orkesteri ei ole jämähtänyt paikoilleen
tarkoituksenaan vain saada kuulijati-
lastot näyttämään komeilta. Eri orkes-
tereiden kausiohjelmaa tutkaillessa
huomio kiinnittyy yleensä ns. uuden
musiikin osuuteen. Nykyaikainen sin-
foniaorkesteri ei voi olla johonkin tie-
tyin aikakauden musiikkiin ihastunut

Ääni sisälläni

Mistä voi tietää, että isona saat-
taa odottaa muusikon ura?
Vaikkapa siitä, että musiik-
kia kuunnellessa siirtyy aivan toiseen
paikkaan.

- Kun kuuntelin lapsena musiik-
kia radiosta, konserteissa tai vaikka
kirkossa, minusta tuntui, että muut
aistit väistyivät jonnekin taka-alalle.
Silmät olivat auki, mutta kaikki ener-
gia meni korviin. Tuntuu, että pienes-
tä asti sisälläni on soinnut koko ajan.
Pienenä lauloin paljon, ihan omate-
koisia laulujani, eikä niissä aina ol-
lut sanojakaan.

Niin sitten kävi, että **Maarit Liimatai-
nen** valmistui pianonsoiton opettajaksi
Lahden konservatoriosta ja sai viran
jo 21-vuotiaana. Tämän jälkeen hän
pääsi jatkamaan opintojaan Sibelius-
Akatemian solistiselle osastolle pää-
aineenaan pianonsoitto ja valmistui
sieltä musiikin maisteriksi. Maaritille
on tyypillistä monipuolisuus. Hän
on muusikko, pedagogi, taiteilija ja
säveltäjä.

- Eniten tunnen olevani muusik-
ko, mutta minulla on yhä tallella in-
to välittää asioita opetustyön kautta.
Aivan parasta on, kun huomaa saa-
vansa innostuksen aikaan nuoressa
soittajassa. Opetuksessa haluan kes-
kittyä nuorempien pianistien ohja-
ukseen ja suurin osa oppilaistani on
7–12 -vuotiaita. Joskus piirrämme ja
mietimme värejä. Voimme myös sä-
veltää omia kappaleita. Ilon kautta
lapsi oppii muistamaan.

Esiintyvänä taiteilijana Maarit on
ennenkaikkeaa kamarimuusikko. Solis-
tin kanssa työskennellessä toistoihin
ja tiettyihin yksityiskohtiin porautu-
minen on parasta. Samoin fraasien
välisen yhteisen hengittämisen löy-
täminen.

- Oikeastaan ei ole olemassa säes-
tystä. Kaikki on kommunikointia, kes-
kustelua musiikin kautta laulajan tai
instrumentin soittajan kanssa. Raken-
netaan yhteistä kokonaisuutta. Sävel-
täjä on tietysti säveltänyt teoksen ja
runoilija laatinut tekstin. Harjoitel-

taessa niistä tulee esittäjilleen hen-
kilökohtaisia ja ainutlaatuisia.

Pahimpina ruuhka-aikoina soittamista
saattaa tulla 10–12 tuntia päivässä.
Miten siitä on ylipäättään mahdollista
selvitä? Maaritia naurattaa.

- Se on vähän niinkuin ammatin-
valintakysymys. Muistan kuinka al-
kuaikoina hikoilin näiden hommien
kanssa. Olin juuri mennyt **Brahmsin**
viulusonaattien säestyksestä tuuba-
luokkaan. Nämähän ovat kauhean
vaikeita, huudahdin. Mutta ei auta,
eiköhän vaan lähdetä: yy-kaa-koo...

Kamarimuusikkouttaan Maarit pääsee
toteuttamaan myös **Golden Monre-
pos**-salonkiorkesterissa. Kun Lahden
konservatorion kirjasto valmistautui
siirtymään sisäilmaremontin tieltä
muuante, löytyi aarteita. Löytyi iso
pino salonkiorkesterin nuotteja. Tari-
nan mukaan Viipurin musiikkiopiston
kirjastonhoitaja **Hulda Puustel** olisi ne
talvisodan aikaan henkilökohtaisesti
pelastanut Lahteen. Nuottien löydyttyä
alkoi Maarit muutamien kollegojensa
kanssa kehittää ajatusta salonkiorkes-
terista, ja pian orkesteri jo pääsi soitta-
maan Viipurin suomalaisajan kuului-
saan Espilä-ravintolaan. Tällä hetkellä
salonkiorkesterin peruskokoonpano
on yhdeksän soittajaa ja siinä soittaa
sekä Lahden konservatorion opetta-
jia, että Sinfonia Lahden muusikoita.

Säveltämisessä improvisointi on Maa-
ritille usein teoksen alkulähteenä.
Jokin teema alkaa soida mielessä ja
siitä hän kehittää ja luonnostelee
sitä eteenpäin. Hän on säveltänyt mm.
lasten Karkkimaa-musiikkisadun sekä
miniatyyrikappaleita Lahden kaupun-
ginorkesterin Salonki-triolle.

- Kun Suomea sivistettiin 1920-lu-
vulla, katsottiin, etteivät salonkiorkes-
terit olleet kyllin arvokkaita. Sen jäl-
keen tilanne muuttui, mutta nyt on

9-vuotias **Kristiina Salonen** on kolmatta vuotta
Maarit Liimataisen oppilaana. Opettaja kehuu
Kristiinaa kypsäksi oppilaaksi, joka tunnistaa jo
tunnelmia ja tunteita soittamisessaan. Mikä sit-
ten on opettajassa parasta? "Kaikki! Maarit on
hyvä opettaja. Olen oppinut lukemaan nuotte-
ja, molempia käsiä". Todisteeksi Kristiina soittaa
virheettömästi ja herkästi kauniisti Lintu-kappa-
leen (L'oiseau). Syksyllä hän on menossa piano-
kilpailuun, kaikkein nuorimpien sarjaan. Onnea
matkaan, Kristiina.

Vertailun väkivalta

”Otin tämän laulun ohjelmistooni. Saattaa tosin olla vähän vaikea minulle, kun olen tällainen amatöörilaulaja.” Lausahdukseni pitää sisällään vahvan vertailun ammattilaulajiin. Eikä minun edukseni. Viisas keskustelukumppanini näpäyttää heti hyödyttömästä vertailusta ja myönnän auliisti hänen olevan oikeassa.

Elämäkokemus tuo tähänkin helpotusta. Olen alkanut ymmärtää, miten paljon vertaileminen rajoittaa tekemisiäni. Puhumattakaan siitä, että vertailemalla itseäni johonkin toiseen, myös samalla tunkeudun luvatta tuon toisen elämään. Toimittaja **Jussi Ahlroth** kehottaa esseessään (HS, 13.2.2021) lähtemään oletuksesta, että jokainen ihminen on poikkeus. ”Se antaisi mahdollisuuden rentoutua, olla yhdessä erilaisia ja tuntea osallisuutta”, Ahlroth kirjoittaa.

Jo pitkään olen tietoisesti aktiivisesti hakeutunut eri ikäisten, eri sukupuolta olevien, eri sosiaaliluokasta tulevien, eri elämäkatsomuksen omaavien, eri maiden kansalaisten seuraan. Opetan itseäni näkemään erilaisia maailmankuvia, joiden kanssa minun ei tarvitse kilpailla. Yritän muistaa, että jokainen ihminen saa olla tuo Ahlrothin mainitsema poikkeus, kunhan samalla muistaa kunnioittaa sen toisen oikeutta olla myös omanlaisensa poikkeus. Tämä voi kuulostaa itsestäänselvyydeltä, humanistin kuluneelta liturgialta. Olkoon niin, mutta tämän liturgian arvo ei siitä vähene.

Silmäilen kirjahyllyäni ja otan esiin **Tito Collianderin** teoksen *Alku*. Muistan, että se teki aikanaan 1980-luvun alussa minuun vaikutuksen. Aivan tarkkaan en muista miksi. Kirja on kuitenkin sinnikkäästi kulkenut mukana muutosta toiseen. Kirjan sivuille on tehty lyijykynällä merkintöjä. Sivulla 25 Colliander kirjoittaa:

”Nuoressa maalarissa tuntui olevan huomattavasti enemmän sivistystä kuin Zürichissä tapaamassani. Mutta miksi vertailla? Jokainen yksilö on ainutkertainen ihme, joka ei koskaan voi toistua. Vertailut tekevät väkivaltaa juuri tälle yksilön ominaisuudelle, että hän on vailla vertauskohtaa.”

Ajatus siitä, että en vertailisi itseäni muihin, on vapauttava. Se tekee minut... no, onnellisemmaksi. Mihin kaikkeen voinkaan käyttää hyödyttömästä vertailemisesta vapautuvan energian. Voin vaikka opetella uusia lauluja.

Mutta onhan hyödyllistä tai tarpeellista vertailemistakin. Kun opettelen uusia asioita, vertailen itseäni edelliseen tasoon. Olen tänään osaavampi kuin olin eilen. Hyvällä itsetunnolla varustetut osaavat myös vertailla, tai jopa kadehtia, ihailen ja arvostaen esikuvaansa saaden siitä voimia yrittää itsekin.

Entä taiteen, vaikkapa musiikin vertaileminen tai suorastaan mittaaminen? Maailman myydyin tietokirja, Guinness World Records tietää kertoa meille, että eniten musiikkia - mm. yli 50 oopperaa - on säveltänyt **Georg Philipp Telemann**. Ja jos emme Guinnessin ennätysten kirjaan usko, mihin sitten? Tosin silloin puhutaan musiikkiteosten lukumäärästä, ei esimerkiksi niiden kestosta. Ajallisella pituudella mitattuna vie voiton **John Gagen** urkuteos *As Slow as Possible*, jonka esitys jatkuu tälläkin hetkellä Saksan Halberstadtissa, ja se päättyy vuonna 2640. Mutta eipä taida vertailu ajallisellakaan määrällä mitattuna olla kovin järkevää.

Entäpä jos vaan jättäisimme vertailun vähemmälle?

• Mija Ukkonen

ehkä palattu taas ahtaampaan ajateluun. Kaikille ei sovi, että soitetaan esimerkiksi ”liian” romanttista ja helposti lähestyttävää musiikkia. Itse en ajattele noin. Genren vaihtaminen välillä saattaa sitä paitsi tuoda virkistävän ja tervetulleen lisän omaan vakioitumiseen. Haaveilen esimerkiksi siitä, että saisin soittaa joskus **George Gershwinin** *Rhapsody in Blue* -kappaleen orkesterin kanssa.

Lahden konservatorio on tullut tutuksi monelle Sinfonia Lahden muusikolle opiskelijan alkuvaiheessa. Hienosta yhteistyöstä on esimerkkinä se, että Conciksen oppilaat pääsevät soittamaan joskus preludeja Metsähalliin ennen konsertin alkua. Konservatorion opiskelijat voivat myös hakea Sinfonia Lahden nuorten solistien konsertin solisteiksi. Lisäksi musiikin opiskelijat pääsevät alennetuilla hinnoilla kuuntelemaan konsertteja. Lisääkin voisi yhdessä kehitellä.

- Olisipa hienoa saada joskus sinfoniaorkesterin soittajia jalkautumaan vaikka konservatorion jousiluokkiin kertomaan työstään. Olen varma, että niin oppilaat kuin oppilaiden vanhemmatkin innostuisivat. Ja entäpä jos Conciksen nuorimmat oppilaat pääsisivät joskus soittamaan pienen soolon konsertissa oikean orkesterin kanssa. Se voisi olla sensaatiomaista ja tuoda salin täyteen kuulijoita, Maarit innostuu.

Paljon soittaneelta ja kokeneelta muusikolta on kysyttävä vielä tärkeä kysymys: Milloin tietää onnistuneensa soittaessaan?

- Ei sitä välttämättä aina tiedä, Maarit sanoo. Saattaa tuntea itsensä väsyneeksi ja onnelliseksi, kun on kaikkensa antanut. Tai kun on ollut yhdessä esiintymässä jonkun kanssa, voi kokea onnea sekä solistin että yhteisestä onnistumisesta. Joskus tuntuu siltä, että nyt meni tosi huonosti, sormet tuntuivat kylmiltä. Kun sitten kuuntelee tallennetta, se kuulostaa tosi hyvältä. Tai päinvastoin. Mutta on yksi joka tietää, ja se on kuulija. Jos kuulijat eläytyvät tai suorastaan heittäytyvät musiikin vietäviksi, tuo tunne välittyy kyllä soittajiinkin. Se on äärimmäisen vaikuttavaa.

• Mirja Ukkonen

SINFONIA LAHDEN SOITTAJISTO SYYSKAUDELLE 2021

Koska koronapandemia on edelleen hankaloittanut orkesterin avoinna olevien toimien täyttämistä, on vakinaista kokoonpanoa täydennetty tuttuun tapaan määräaikaistilla kiinnityksillä.

I-viuluryhmässä soittaa syyskauden ajan monilta aiemmilta soitantokausilta tuttu **Teemu Tuovinen**, altto-viulusektiössä niin ikään tutut kasvot **Elina Heikkinen**,

Laura Paakkari ja **Maarit Holkko**. Huiluryhmässä nähdään **Katja Ceder**, käyrätorviryhmän äänenjohtajana **Maria Luhtanen**, molemmat aiemmilta soitantokausilta tuttuja muusikoita. Määräaikaisena trumpetin äänenjohtajana aloittaa mm. Pietarin filharmonikoissa aiemmin toiminut ukrainalainen **Bogdan Dekhtiaruk**. Suomessa häntä kuultu aiemmin mm. Lieksan Vaskiviikoilla.

Sinfonia Lahti edelläkävijänä

Usein kuulee internetissä katsottavien konserttien yhteydessä puhuttavan striimauksesta, joka tulee englanninkielisestä sanasta streaming ja tarkoittaa suomeksi suoratoisto. Suoratoisto on internetin verkkosisällön sisältöpalveluiden lataamis- eli tiedonsiirtotapa. Suoratoistoinen materiaali voi tulla valmiista tiedostosta tai se voidaan luoda reaaliaikaisesti esimerkiksi live-konsertista tai web-kamerasta, jolloin puhutaan reaaliaikaisesta suoratoistosta.

Pitää muistaa, että myös striimattaviin virtuaalitapahtumiin, musiikkia sisältäviin videoihin ja webinaareihin tarvitaan musiikin käyttö lupa. Lupamaksut ovat musiikin tekijöiden palkkaa, jonka tilittämiseksi vastaa Teosto. Striimattaessa verkossa musiikkia sisältävää sisältöä, tarvitaan usein musiikin käyttämiseen käyttö lupa. Luvan hankkii se taho, kenen nimissä striimi, virtuaalitapahtuma tai video tehdään. Luvan voi hankkia myös ammattimainen tapahtumayritys omiin tai asiakkaansa nimiin.

Vuonna 2020 Sinfonia Lahden tuottamat verkkosisällöt saavuttivat noin 800.000 katselukertaa. Lisäksi kaksi YLE-konserttiradiointia saavuttivat yhteensä noin 100.000 kuulijaa. Koronapandemian keskeytettyä orkesterin normaalin konserttitoiminnan, verkkoon tuotetut konsertit ja muu sisältö on ollut keskeinen osa orkesterin tarjoamaa korvaavaa palvelutarjontaa.

Sinfonia Lahden toistaiseksi menestyksekkäin video on YouTubessa lähes 1,4 miljoonaa katselijaa kerännyt Soprano's Surprise. Kaikkiaan orkesterin videoita on katsottu YouTubessa yli kaksi ja puoli miljoonaa kertaa.

Kysymme apulaisintendentti Maija Kylkilahdelta muuttaman kysymyksen koskien Sinfonia Lahden valmistautumista striimattaviin konsertteihin.

Miten konserttien striimausta suunnitellaan?

- Konserttien striimaus ei juurikaan muuta muusikoiden valmistautumista konserttitilanteeseen. Konsertti soitetaan ensisijaisesti yleisölle Sibeliustalon konserttisalissa, jossa striimauksessa käytettävät kamerat on piilotet-

tu mahdollisimman hyvin. Ne ovat äänettömiä ja pysyvät tiukasti paikoillaan, jotta häiriö jäisi kaikille läsnäoleville – muusikoille ja yleisölle – mahdollisimman vähäiseksi.

Kuka vastaa kuvasta, äänestä ja kokonaisuudesta?

- Kuvausryhmä valmistautuu konserttiin tutustumalla partituuriin. He etsivät valmiiksi esimerkiksi soolo-osuuk- sia, jolloin kamera voi poimia soolosoittajan konsertin aikana kuviin. Ryhmään kuuluu kaksi henkilöä, joista toinen kuvaa ja toinen kertoo, mitä kuvataan seuraavaksi. Kuvausryhmä vastaa itsenäisesti kokonaisuuden toteutuksesta. Syksyllä 2021 tuotannoista vastaavat pääosin Miikka Kallio ja Simo Haakana.

- Streamissa käytetty ääni tulee 1. parven kohdalla sijaitsevasta mikkilinjasta. Se on BIS-levy-yhtiön äänityss- ammattilaisten antamien ohjeiden mukaan asennettu.

Ovatko striimaukset vakiintuneet Sinfonia Lahden tuotannossa?

- Sinfonia Lahti aloitti vuonna 2007 maailman ensimmäisenä orkesterina säännölliset verkkokonsertti- lähetykset. Lähetykset Lahden Sibeliustalosta aloitettiin Classiclive.com-sivustolla, jolla on vuosien varrella nähty myös muiden muusikkojen, yhtyeiden ja orkesterien konsertteja. SL Classiclive - mobiiliapplikaatio ja sitä tukevan, osana orkesterin verkkosivuja olevan konserttialustan myötä Classiclive jää nimenä elämään tulevaisuudes- sakin. Sinfonia Lahden oma SL ClassicLive - mobiilisovel- lus perustuu Göteborgin sinfonikkojen alun perin kehit- tämään sovellukseen.

Sinfonia Lahti on toteuttanut noin 400 sinfoniakon- serttia ja lisäksi muutamia satoja pienryhmäkuvauksia.

Ja lopuksi Maija, striimaus vai live-konsertti?

- Stiimikonsertin plussana on ehdottomasti konsertin saavutettavuus. Voit nauttia konsertin missä ja milloin tahansa. Mutta eihän live-kokemusta voita mikään, eihän?

• Juha Kortelainen

Lähteet: Sinfonia Lahti, Teosto

I-viulisti **Petri Kaskela** liittyi kuusikymppisten kerhoon 29.7.2021. Hän ajattelee, että 60 vuotta on hieno pienen pysähdyksen ja tiedostamisen hetki. Takana on tällä hetkellä 45 vuotta orkesterimuusikona. Kun tilaisuus tuli kohdalle, Petri siirtyi kymmenen vuotta sitten orkesterissa taaemmas, hieman erityyppisiin tehtäviin.

- Kymmenen vuoden periodin aikana on saanut vähän sisäistyä ja asettua ja löytää uuden näkökulman.

Elämässä ja prosesseissa viisi vuotta on ollut hyvä mitta. Jälleen on uuden viisivuotiskauden aika:

- Voisi kuvitella että nyt kun olen jo 60, pikku hiljaa jäähdyttelen ja jään eläkkeelle sitten viiden vuoden päästä. Ei suinkaan! Taas alkaa uusi aika, kun vaihtuu Dalia. Vähän uudistetaan, vähän kehitellään, vä-

hän ollaan luovalla herkällä korvalla. Meillä tulee hieno uusi 5-vuotisperiodi ja sen tarkoitus on, että soitetaan ihmisille musiikkia. Mikään ei ole tavallaan muuttunut, ehkä vähän paremmaksi. Se johtuu siitä, että me ollaan siellä, yleisö on siellä ja se kaikki yhteensä taas voi olla luovaa ja kivaa. En ymmärrä miksi tämä ei voisi olla yhtä hyvää tai jopa parasta aikaa.

Miten Petri aikoo juhlia? Suvussa on monta pyöreitä vuosia tänä vuonna viettävää, ja onpa yksi tänä vuonna syntynytkin. Yhteiskokoonntumiseen littalaan on tulossa juhlijoita Turkista saakka. Juhlien järjestely ei tuota päänsivaa:

- Juhlat tulevat luonnostaan, kun kaikki tulevat tooteamaan, kuka täyttää mitäkin.

Orkesterin järjestäjällä **Mika Kuparilla** eli Kupella oli 50-vuotissyntymäpäivä 3.1.2021. Juhlapäivä, sunnuntai, sujui kuulemma työn merkeissä, koska silloin valmisteltiin seuraavana päivänä alkavaa levytystä. Juhlan tuntua päivään tuli muusikoiden soittamien onnittelusävelten ja bändin edessä ojennettujen kukkien muodossa. Vallinneen koronavirustilanteen takia juhliminen kotona ja työkavereiden kanssa jäi

hyvin maltilliseksi. Kun vaimollakin muutamaa kuu-kautta myöhemmin tuli 50 täyteen, kesällä on kuitenkin, olosuhteet huomioiden, tarkoitus järjestää 100-vuotisjuhlia. Ajatuksena Kupella ei ole niinkään ottaa vastaan onnitteluja ja lahjoja, vaan jakaa omaa hyvää syntymäpäiväoloon juhlaväelle. Hän onkin hyvin tyytyväinen viisikymppinen, tuntee olevansa nyt parhaimmillaan.

Alttoviulisti **Katariina Ruokonen** ja **Toni Lehto** vihittiin maistraatissa 9.10.2020. Häitä vietettiin perhepiirissä, mutta sopivan tilaisuuden koittaessa on tarkoitus järjestää isommat juhlat. Pari on nauttinut elosta Kukkilan kodissaan, jossa mie-luisia puuhia ovat olleet piha- ja puutarhatyöt ja pihasaunan rakentaminen.

Aplodit Orkesterille muisti Sinfonia Lahden jättävää **Dima Slobodenioukia** läksiäiskonsertin yhteydessä 20.5.2021 maailman parhaalla viskillä sekä tietenkin villasukilla. Lahjat ohjantaa puheenjohtaja **Ulla Weijo**.

I-viulun **Rimma Kozlovan** perheeseen toukokuussa 2020 syntynyt **Darja**, "Dasha", on äitinsä kertoman mukaan kaunis ja onnellinen tyttö, joka hämmästyttää joka päivä vanhempansa uusilla taidoillaan. Lastenkirjojen kuunteleminen ja kuvien tutkiminen on hänelle erityisen mieltä samaan kuin luonnon seuraaminen kotipihalla. Perhe odottaa kovasti, että Dashan Pietarissa asuvat sisarukset **Ivan** (19v) ja **Maria** (16v) pääsevät tutustumaan pikkusiskoonsa. Haaveissa on myös päästä muutaman vuoden kulu-tua kulkemaan metsissä ja pyöräretkillä sekä lomilla matkustelemaan yhdessä.

Rahel Maria syntyi II-viulisti **Liis Joametsin** perheeseen kesällä 2020, ensimmäiseksi lapseksi. Kaunis Rahel on kuulemma varsinainen tahtonainen, joka haluaa tehdä kaiken itse ja omalla tavallaan, omalla ajallaan. Valloittava hymy ja vekkulit temput takaa-vat, että hän on huomion keskipisteenä. Muut lap-set kiinnostavat häntä, samoin vanhempien tavarat - esimerkiksi kännykät, johdot ja avaimet. Liikkuvai-nen Rahel päivärytmeineen pitää vanhempansa valp-paina, yhteinen laiskottelu on heille tällä hetkellä vain kaukainen unelma.

Ylikapellimestari Dalia Stasevska

Osmo Vänskä, kunniakapellimestari

Säveltäjät: Kalevi Aho, kunniasäveltäjä
Joonas Kokkonen (1921-1996), kunniajäsen

I viulu

Maaria Leino, *konserntimestari*
Mikaela Palmu, *vuorotteleva konserntimestari*
Hannaliisa Pitkäpaasi, *II konserntimestari*
Päivi Pöyry
Petri Kaskela
Antti Kinnunen
Arja Kaskela
Johanna Latvala
Virpi Saraluoto
Sofia Greus
Teemu Tuovinen*

II viulu

Aleksi Trygg
Seppo Linkola
Anni-Kaisa Tikkala
Anitta Engstrand
Lotta Nykäsenoja
Krista Jäänsola
Laura Kokko
Liis Marini
Rimma Kozlova
Eveliina Sipilä

Alttoviulu

Anu Airas
Oleg Larionov
Katariina Ruokonen
Riikka Lounamaa
Lasse-Matti Laakso
Jaakko Laivuori
Elina Heikkinen*/ Laura Paakkari*
Maarit Holkko*

Sello

Ilkka Pälli, *soolosellisti*
Sanna Palas-Lassila
Ilkka Uurtimo
Hannu Kivilä
Teet Järvi
Antero Manninen

Kontrabasso

Eero Munter
Timo Ahtinen
Petri Lehto
Sampo Lassila
Anna Rinta-Rahko

Huilu

Outi Viitaniemi
Eva Trygg
Katja Ceder*

Oboe

Lasse Juntila
Reiko Mori
Jukka Hirvikangas

Klarinetti

Eeva Mäenluoma
Nora Niskanen
Jyrki Saloranta

Fagotti

Harri Ahmas
Essi Vartio
Kjell Häggkvist

Käyrätorvi

Maria Luhtanen*
Petri Komulainen
Mia Kasper
Pertti Kuusi

Trumpetti

Bogdan Dekhtiaruk*
Veli-Pekka Kurjenniemi
Sami Siikala

Pasuuna

Vesa Lehtinen
Antti Autio
Jukka Lehtola

Tuuba

Harri Lidsle

Lyömäsoittimet

Juha Lauronen
Markku Krohn

Harppu

Leena Saarenpää**

Luettelo ei sisällä avoimia toimia.

* määräaikainen kiinnitys

** vakituinen avustaja

Sinfonia Lahden toimisto

Sibeliustalo
Ankkurikatu 7
15140 LAHTI

Teemu Kirjonen
intendentti
050 518 4597

Maija Kyllälahti
apulaisintendentti
050 518 4486

Taina Rätty
markkinointipäällikkö
050 518 4595

Paula Tuominen
hallintosihtööri
050 518 4596

Erja Toivonen
sihtööri
044 716 1737

Kristiina Palvanen
myyntisihtööri
koordinaattori, lasten ja
nuorten tapahtumat
050 518 4568

Mika Kupari
järjestäjä
050 518 4487

Jaakko-Pekka Pätynen
järjestäjä
050 559 4028

Essi Kirjovaara
nuotistonhoitaja
050 518 4569